

מגילה ב

מגילה נקראת באחד עשר, בשנים עשר, בשלשה עשר, בארבעה עשר, בחמשה עשר, לא פחות ולא יותר.

שבת	ו	ה	ד	ג	ב	א	
				15	14	13	
					✓		כפרים
					✓		עיירות גדולות
				✓			מוקפין חומה

שבת	ו	ה	ד	ג	ב	א	
			15	14	13		
					✓		כפרים
				✓			עיירות גדולות
			✓				מוקפין חומה

שבת	ו	ה	ד	ג	ב	א	
		15	14	13	12		
					✓		כפרים
			✓				עיירות גדולות
		✓					מוקפין חומה

שבת	ו	ה	ד	ג	ב	א	
	15	14	13	12			
		✓					כפרים
		✓					עיירות גדולות
	✓						מוקפין חומה

שבת	ו	ה	ד	ג	ב	א	
15	14	13	12				
		✓					כפרים
	✓						עיירות גדולות
	✓						מוקפין חומה

שבת	ו	ה	ד	ג	ב	א	
14	13	12					
						15	
		✓					כפרים
		✓					עיירות גדולות
						✓	מוקפין חומה

שבת	ו	ה	ד	ג	ב	א	
13	12	11					
					15	14	
		✓					כפרים
						✓	עיירות גדולות
					✓		מוקפין חומה

מגילה נקראת באחד עשר.

שאלה: מנלן?

קושי על השאלה: מנלן? כדבעינן למימר לקמן: **חכמים הקילו על הכפרים להיות מקדימין**

ליום הכניסה כדי שיספקו מים ומזון לאחיהם שבכרכים!

תירוצ' – הסבר השאלה: אנן הכי קאמרין: מכדי, כולוה אנשי כנסת הגדולה תקנינהו, דאי סלקא דעתך אנשי כנסת הגדולה ארבעה עשר וחמשה עשר תקון - אתו רבנן ועקרי תקנתא דתקינן אנשי כנסת הגדולה? והתנן: **אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול**

ממנו בחכמה ובמנין, אלא פשיטא - כולוה אנשי כנסת הגדולה תקינן, היכא רמיזא?

תשובה 1: אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן: אמר קרא (אסתר ט') **לְקִיט אֶת**

יְמֵי הַפָּרִיט הָאֵלֶּה הַזֵּנִיָּה - זמנים הרבה תקנו להם.

קושי 1: האי מיבעיא ליה לגופיה!

תירוצ': אם כן לימא קרא זמן, מאי **זֵנִיָּה** - זמנים טובא.

קושי 2: ואכתי מיבעי ליה: **זמנו של זה לא כזמנו של זה!**

תירוצ': אם כן לימא קרא זמנם, מאי **זֵנִיָּה** - שמעת מינה כולוה.

קושי 3: אימא: זמנים טובא (יותר מ-י"א-ט"ו)!

תירוצ': **זֵנִיָּה** דומיא ד**זֵנִיָּה**, מה זמנם תרי - אף זמניהם תרי.

קושי: ואימא תריסר (12) ותליסר (13)!

תירוצ': כדאמר רב שמואל בר יצחק: שלשה עשר זמן קהילה לכל היא, ולא צריך לרבווי. הכא נמי שלשה עשר זמן קהילה לכל היא ולא צריך לרבווי.

קושי: ואימא שיתסר (16) ושיבסר (17)!

תירוצ': (אסתר ט') **לְקִיט אֶת יְמֵי הַפָּרִיט** כתיב.

אסתר פרק ט

קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם ולא יעבור להיות עשים את שני הימים האלה ככתבם וכזמנם בכל שנה ושנה:

תשובה 2: ורבי שמואל בר נחמני אמר: אמר קרא (אסתר ט') **כִּי־אֵת אֶת־נַחַל כָּהֵם**

הַיְּהוּדִים, ימים **כִּי־אֵת** - לרבות אחד עשר (11) ושנים עשר (12).

אסתר פרק ט פסוק כב

כִּי־אֵת אֶת־נַחַל כָּהֵם הַיְּהוּדִים מֵאֲזִיבֵיהֶם וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מְשֻׁתָּה וּמְשֻׁלֹּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוֹת לְאֲבִיּוֹנִים:

קושי 1: ואימא תריסר (12) ותליסר (13)!

תירוצ': אמר רב שמואל בר יצחק: שלשה עשר זמן קהילה לכל היא, ולא צריך לרבווי.

קושי 2: ואימא שיתסר (16) ושיבסר (17)!

תירוצ': **לְקִיט אֶת יְמֵי הַפָּרִיט** כתיב.

למה כל אחד לא קיבל דעתו של השני?

מנלן י"א-י"ג?	רב שמן בר אבא	רבי שמואל בר נחמני
	לְקִיט אֶת יְמֵי הַפָּרִיט הָאֵלֶּה הַזֵּנִיָּה זֵנִיָּה זֵנִיָּה זֵנִיָּה	כִּי־אֵת אֶת־נַחַל כָּהֵם הַיְּהוּדִים , ימים כִּי־אֵת - לרבות אחד עשר (11) ושנים עשר (12).
למה לא קיבל דעתו של השני?	ההוא לדורות הוא דכתיב	זֵנִיָּה זֵנִיָּה זֵנִיָּה לא משמע ליה

שינך דעת התנא במשנתנו למישהו מסויים והבאת דעה חולקת: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: זו דברי רבי עקיבא סתימתאה דדריש **זֵנִיָּה זֵנִיָּה זֵנִיָּה**, אבל חכמים אומרים: אין קורין אותה אלא בזמנה.

קושי על דברי ר' יוחנן: מיתיבי: **אמר רבי יהודה אימתי - בזמן שהשנים כתיקנן, וישראל שרויין**

על אדמתן. אבל בזמן הזה, הואיל ומסתכלין בה - אין קורין אותה אלא בזמנה.

רבי יהודה אליבא דמאן?

- אילימא אליבא דרבי עקיבא – אפילו בזמן הזה איתא להאי תקנתא.
- אלא לאו - אליבא דרבנן ובזמן שהשנים כתיקנן וישראל שרויין על אדמתן מיהא קרינן: **אין תירוצ':** תיובתא דרבי יוחנן, תיובתא.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

נוסח אחר של הסוגיה :

דברי ר' יוחנן : אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן : זו דברי רבי עקיבא סתימתאה. אבל חכמים אמרו : בזמן הזה, הואיל ומסתכלין בה אין קורין אותה אלא בזמנה.

ברייתא לחזק : תניא נמי הכי : **אמר רבי יהודה : אימתי - בזמן שהשנים כתיקנן וישראל שרויין על אדמתן, אבל בזמן הזה הואיל ומסתכלין בה - אין קורין אותה אלא בזמנה.**

משפט הקדמה : רב אשי קשיא ליה דרבי יהודה אדרבי יהודה, ומוקים לה לברייתא כרבי יוסי בר יהודה :

קושי : ומי אמר רבי יהודה **בזמן הזה הואיל ומסתכלין בה אין קורין אותה אלא בזמנה?** ורמינהי, **אמר**

רבי יהודה : אימתי - מקום שנכנסין בשני ובחמישי, אבל מקום שאין נכנסין בשני ובחמישי - אין קורין

אותה אלא בזמנה. מקום שנכנסין בשני ובחמישי מיהא קרינן, ואפילו בזמן הזה!

תירוץ : ומוקים לה לברייתא כרבי יוסי בר יהודה.

קושי : ומשום דקשיא ליה דרבי יהודה אדרבי יהודה מוקים לה לברייתא כרבי יוסי בר יהודה!

תירוץ : רב אשי שמיע ליה דאיכא דתני לה כרבי יהודה, ואיכא דתני לה כרבי יוסי בר

יהודה, ומדקשיא ליה דרבי יהודה אדרבי יהודה אמר : מאן דתני לה כרבי יהודה - לאו

דווקא, מאן דתני לה כרבי יוסי בר יהודה - דווקא.

אסתר פרק ט

(יז) בַּיּוֹם שֶׁלֹּשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֶדְרָן וְנוֹחַ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשֵׂה אֹתוֹ יוֹם מְשֻׁתָּה וְשִׁמְחָה :

(יח) וְהַיְּהוּדִים וְהַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשָׁן נִקְהְלוּ בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְנוֹחַ בְּחִמְשָׁה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשֵׂה אֹתוֹ יוֹם מְשֻׁתָּה וְשִׁמְחָה :

(יט) עַל כֵּן הַיְּהוּדִים הַפְּרוּזִים הַפְּרוּזִים הַיִּשְׁבִּים בְּעָרֵי הַפְּרוּזוֹת עָשִׂים אֶת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֶדְרָן שִׁמְחָה וּמְשֻׁתָּה וְיוֹם טוֹב וּמְשָׁלוֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ :

(כ) וַיִּכְתֹּב מְרַדְכִּי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינֹת הַמְּלָךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוֹקִים :

כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר וכו'

שאלה : מנהגי מילי?

תשובה : אמר רבא : דאמר קרא **על כן היהודים הפרזים הישבים בארץ הפרזות**, וגו'

מדפרזים בארבעה עשר - מוקפין בחמשה עשר.

קושי 1 : ואימא : פרזים בארבעה עשר - מוקפין כלל כלל לא!

תירוץ : ולאו ישראל נינהו? ועוד, **מהדו ואד כוש** כתיב.

קושי 2 : ואימא : פרזים בארביסר, מוקפין בארביסר ובחמיסר, כדכתיב **להיות צעים**

את יום ארבעה עשר חמשה עשר ואת יום חמשה עשר [כו] בכל שנה!

תירוץ : אי הוה כתב את יום ארבעה עשר וחמשה עשר - כדקאמרת, השתא דכתיב **את**

יום ארבעה עשר ואת יום חמשה עשר - אתא את ופסיק : הני בארבעה עשר, והני

בחמשה עשר.

קושי 3 : ואימא : פרזים בארביסר, מוקפין - אי בעו בארביסר, אי בעו בחמיסר!

תירוץ : אמר קרא **במלחמה** - זמנו של זה לא זמנו של זה.

קושי 4 : ואימא בתליסר!

תירוץ : כשושן.

קושי 5 : אשכחן עשייה, זכירה מנלן?

תירוץ : אמר קרא **והימים האלה נזכרים ונעשים**, איתקש זכירה לעשייה.

שינך דעת התנא במשנתנו למישהו מסויים והבאת דעה חולקת : מתניתין דלא כי האי תנא,

דתניא, **רבי יהושע בן קרחה אומר : כרכין המוקפין חומה מימות אחשורוש קורין בחמשה עשר.**

שאלה על הדעה החולקת : מאי טעמא דרבי יהושע בן קרחה?

תשובה : כי שושן, מה שושן מוקפת חומה מימות אחשורוש וקורין בחמשה עשר - אף כל

שמוקפת חומה מימות אחשורוש קורין בחמשה עשר.

שאלה על דעת המשנה : ותנא דידן מאי טעמא?

תירוץ : יליף **פרזי פרזי**,

• כתיב הכא **על כן היהודים הפרזים**,

• וכתיב התם **לכד מצרי הפרזי הרבה מאד**,

מה להלן מוקפת חומה מימות יהושע בן נון - אף כאן מוקפת חומה מימות יהושע בן נון.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

קושי על תנא שלנו : בשלמא רבי יהושע בן קרחה לא אמר כתנא דידן - דלית ליה **פרקי פרקי**,
 אלא תנא דידן מאי טעמא לא אמר כרבי יהושע בן קרחה?
קושי על הקושי : מאי טעמא? דהא אית ליה **פרקי פרקי**!
הסבר הקושי מחדש : הכי קאמר : אלא שושן דעבדא כמאן, לא כפרזים ולא כמוקפין!
תירוץ : אמר רבא ואמרי לה כדי : שאני שושן הואיל ונעשה בה נס.
קושי עד ר' יהושע בן קרחה : בשלמא לתנא דידן - היינו דכתיב **מדינה ומדינה ואיך ואיך**.

- **מדינה ומדינה** - לחלק בין מוקפין חומה מימות יהושע בן נון למוקפת חומה מימות אחשורוש,
 - **איך ואיך** נמי - לחלק בין שושן לשאר עיירות.
אלא לרבי יהושע בן קרחה,
 - בשלמא **מדינה ומדינה** - לחלק בין מוקפין חומה מימות אחשורוש לשאין מוקפין מימות אחשורוש,
 - אלא **איך ואיך** למאי אתא?
- תירוץ : אמר לך רבי יהושע בן קרחה : ולתנא דידן מי ניחא? כיון דאית ליה **פרקי פרקי**
מדינה ומדינה למה לי? אלא, קרא לדרשה הוא דאתא, וכדרבי יהושע בן לוי הוא דאתא.
 דאמר רבי יהושע בן לוי : כרך וכל הסמוך לו וכל הנראה עמו נידון ככרך.
שאלה על הדין הזה : עד כמה?
תשובה : אמר רבי ירמיה ואיתימא רבי חייא בר אבא : כמחמתן לטבריא, מיל.
קושי : ולימא מיל!
תירוץ : הא קא משמע לן : דשיעורא דמיל כמה הוי - כמחמתן לטבריא.

עוד דבר שנאמרה על ידי אותו חכם : ואמר רבי ירמיה ואיתימא רבי חייא בר אבא : מנצפ"ך צופים אמרום.

קושי : ותסברא?

- והכתיב : **אלה המצות** שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה!
- ועוד, האמר רב חסדא : מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין?

